

Aika: 24.4.2019 klo 9.02-11.09

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kokoushuone Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Kokouslounas tarjoillaan ravintola Tampellassa kokouksen päätyttyä klo 11.00 alkaen.

Osallistujat:

~~jäsenet:~~

~~Lyly Lauri, pj.~~

~~Jarva Marko, 1. vpj.~~

~~Paalanen Piila 2. vpj.~~

~~Aaltonen Mikko~~

~~Heinämäki Anna-Kaisa 53-59§~~

~~Ikonen Anna-Kaisa~~

~~Jakara Riitta~~

~~Lahikainen Stiina~~

~~Luojus Katja~~

~~Niemi Veijo~~

~~Ollila Riitta~~

~~Sasi Ilkka~~

~~Uusi-Erkkilä Pertti~~

~~varajäsenet:~~

~~Loukaskorpi Johanna~~

~~Lanne Janika~~

~~Peurala Johanna~~

~~Torkkola Sinikka 53-59§~~

~~Stenhäll Jaakko~~

~~Tulonen Irja~~

~~Viljanen Jussi~~

~~Törhönen Marko~~

~~Sorsa Minna~~

~~Liuha Tuukka~~

~~Sirniö Ilpo~~

~~Jäntti Aleksi~~

~~Lumia Mervi~~

Muut osallistujat:

~~Pohjonen Juhani~~

~~Juntunen Suvi~~

~~Yli-Rajala Juha~~

~~vs. seutujohtaja, esittelijä, TKS~~

~~seutuassistentti, sihteeri, TKS~~

~~kuntajohtajakokouksen pj., Tampere~~

Kutsuttu kokoukseen:

~~Kallioinen Outi~~

~~Rantanen Teppo~~

~~Nurminen Mikko~~

~~Kuusela Kaisu~~

~~Salkoa-aho Tuukka~~

~~rehtori, Tredu, 53§ klo 9.10-9.50~~

~~johtaja, Tampere, 53§ klo 9.10-9.50~~

~~johtaja, Tampere, 54§ klo 9.50-10.30~~

~~seutusuunnittelupäällikkö, 54§ klo 9.50-10.30~~

~~yhteysjohtaja, Tampere, 55§ klo 10.30-11.00~~

Lauri Lyly
puheenjohtaja

Suvi Juntunen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2019

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Ilkka Sasi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2019

Todistaa

Suvi Juntunen

Käsiteltävät asiat:

48 § KOKOUKSEN AVAUS	4
49 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	5
50 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	6
51 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	7
52 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	8
53 § TOISEN ASTEEN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN REFORMI JA TREDUN TILANNEKATSAUS	10
54 § MAL4-SOPIMUS, VALMISTELUTILANNE 18.4.2019	14
55 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KAUPUNKIPOLIITTINEN ASEMA, SUURET KAUPUNKISEUDUT MAAKUNTAUUDISTUKSEN KARIUDUTTUA	21
56 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	23
57 § SEURAAVAT KOKOUKSET	24
58 § MUUT ASIAT	24
59 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	24

48 § KOKOUKSEN AVAUS

9.00

Puheenjohtaja Lyly avasi kokouksen klo 9.02.

49 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

9.00-9.05

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallituksen puheenjohtajan kanssa on päätetty, että esityslista voidaan postittaa poikkeuksellisesti 18.4.2019 MAL4-sopimuksen valmisteluaikataulun johdosta.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisenä 18.4.2019.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

kokouksen sihteeri Suvi Juntunen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

50 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

9.00-9.05

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Ilkka Sasi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksytty.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

kokouksen sihteeri Suvi Juntunen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

51 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

9.00-9.05

Seutuhallituksen puheenjohtajan kanssa on päätetty, että esityslista voidaan postittaa poikkeuksellisesti 18.4.2019 MAL4-sopimuksen valmisteluaikataulun johdosta.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Lyly:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

kokouksen sihteeri Suvi Juntunen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

52 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

9.05-9.10 (5 min)

Seutuhallituksen **edellisen kokouksen 27.3.** toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Kehätien sisäisten maanteiden selvityksen eteneminen, tilannekatsaus	Asiaan palataan selvityksen valmistuttua
Viherrakenteen seudullinen yleissuunnitelma, hyväksyminen	Lähetetty kuntiin suunnittelussa hyödynnettäväksi
Rajaton sijoittumisalue - elinkeinojen seudulliset vetovoimaprofiilit, ensimmäisen työvaiheen loppuraportti	Työskentely jatkuu työohjelman mukaan.
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2018	TARLA on käsitellyt tilinpäätöksen 3.4. Yhtymäkokous on 19.6.
Yhtymäkokouksen koolle kutsuminen	Yhtymäkokous on 19.6.
Seutujohtaja Päivi Nurmisen virkavapauden jatkaminen ja tilapäisjärjestelyt kuntayhtymässä	Tilapäisjärjestely päättyy 28.4.
Kunnanhallitusten ja seutuhallituksen yhteinen työseminaari mal4-sopimuksesta	Seminaari pidetään 29.4.
Anna-Kaisa Ikonen ja Veijo Niemi valittiin eduskantaan.	

Kokoustiedotteet ja muistiot:

- Kuntajohtajakokouksen muistio 22.3. ja 5.4.2019
- HYPAn kokoustiedote 28.3.2019 ja 11.4.2019
- INFRAn kokoustiedote 27.3.2019
- MASTO /LJ kokoustiedote 3.4.2019

Maaliskuu 2019 väestö ja työttömyys

	Väkiluku, (vahvistettu) 31.12.2018	Väkiluku (ennakko), 31.3.2019	Muu- tos, tammi- maaliskuu 2019	Muu- tos%, tammi- maaliskuu 2019	Muu- tos, tammi- maaliskuu 2018	Työttö- myys%, maaliskuu 2019	Työttö- myys%, 31.12.2018	Työttö- myys%, maaliskuu 2018
Kangasala	31 676	31 815	139	0,4 %	13	6,4	7,0	7,6
Lempäälä	23 206	23 220	14	0,1 %	39	6,1	6,0	6,3
Nokia	33 527	33 603	76	0,2 %	95	8,0	7,7	8,2
Orivesi	9 221	9 206	-15	-0,2 %	-9	9,0	9,2	9,6
Pirkkala	19 368	19 417	49	0,3 %	40	6,0	6,0	6,4
Tampere	235 239	235 634	395	0,2 %	434	11,3	11,2	12,5
Vesilahti	4 393	4 400	7	0,2 %	-17	6,2	6,4	6,3
Ylöjärvi	32 983	33 007	24	0,1 %	75	6,2	6,7	6,8
Kaupunki- seutu	389 613	390 302	689	0,2 %	670	9,5	9,5	10,5
Kehyskunnat	154 374	154 668	294	0,2 %	236	6,7	6,9	7,3
Turun seutu	349 374	349 556	182	0,1 %	159	8,5	9,6	9,6
Helsingin seutu	1 491 854	1 495 493	3 639	0,2 %	4 136	8,0	8,5	8,7
Oulun seutu	260 227	260 544	317	0,1 %	356	10,8	11,4	12,0
Pirkanmaa	515 095	515 479	384	0,1 %	298	9,2	9,3	10,0
Suomi	5 517 919	5 518 393	474	0,0 %	578	9,1	9,7	10,0

Lähde: Tilastokeskuksen väestötiedot,
ennakkotieto ja ELY-keskuksen sekä työ- ja
elinkeinoministeriön työllisyyskatsaukset

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Vs. seutujohtaja Pohjonen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

kokouksen sihteeri Suvi Juntunen

puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

53 § TOISEN ASTEEN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN REFORMI JA TREDUN TILANNEKATSAUS
9.10-9.50 (40 min)

Johtaja Outi Kallioinen

Tausta

Ammatillinen koulutus uudistui uuden ammatillisen koulutuksen lain myötä 1.1.2018. Uudessa ammatillisessa koulutuksessa keskeistä ovat muun muassa osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys, yksilölliset opintopolut sekä lisääntyvä työelämässä oppiminen. Käyttöön on otettu uusi koulutussopimusmalli ja oppisopimuskoulutuksen määrää lisätään. Ammatillisen koulutuksen reformin yhteydessä uudistettiin kokonaan myös ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä sekä ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne. Uudistuneessa ammatillisessa koulutuksessa ei enää tehdä eroa nuorten koulutuksen ja aikuiskoulutuksen välillä.

Johtaminen

Tredussa otettiin 1.8.2018 käyttöön uusi johtamisjärjestelmä ja organisaatio, joka perustuu alue- ja tulosityksikköpohjaiseen malliin muodostuen kolmesta pääkampuksesta. Kampukset ovat omia tulosityksiköitään ja koulutusjohtajat johtavat niiden toimintaa ja tuloksellisuutta. Jokaisessa toimipisteessä on toimipistepäällikkönä toimiva koulutuspäällikkö. Alojen kehittäminen hoidetaan matriisitoimintona.

Tredun strateginen ohjelma ja visio ”Ammatillista etumatkaa - Rohkee, Retee ja Reilu Tredu”

Tredussa on valmisteltu strateginen ohjelma 2019-2022, jonka elinvoima- ja osaamislautakunta hyväksyi marraskuussa 2018.

Tredun perustehtävänä eli missiona on kohottaa ja ylläpitää ammatillista osaamista, mahdollistaa yksilölliset opintopolut, kehittää työ- ja elinkeinoelämää ja vauhdittaa yrittäjyyttä. Tredu toimii yhteiskuntavastuullisesti ja edistää hyvää elämää.

Tredun visio on ”Ammatillista etumatkaa - Rohkee, Retee ja Reilu Tredu”, josta löytyvät myös uudet arvot:

Strategisen ohjelman painopisteet ovat:

- teknologisesti älykkäämpi tulevaisuus Tredusta
- tulevaisuuden yrittäjyys Tredusta
- kestävä elämäntapa Tredusta.

Strategiaa toteutetaan strategisten kehittämisohjelmien, tavoitteellisten työpakettien ja strategian toteuttamissuunnitelman kautta.

Tredun strategisessa ohjelmassa kuvatut menestystekijät ovat työpäikällä tapahtuva oppiminen, työelämävalmiudet, opiskelijakeskeisyys, henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi sekä yhteistyöverkostot.

Toiminnallinen kehittäminen

Jokainen tredulainen kehittää omaa työtään ja lisäksi kehitystyötä toteutetaan muun muassa strategisten kehittämishankkeiden ja muun projektitoiminnan kautta.

Vuoden 2019 strategiarahoituksella tullaan kehittämään Tredun palveluverkon ja tilojen käytön tehostamista, aluepalvelumallin käyttöönottoa, lentokoneasennuskoulutusta sekä opintojen henkilökohtaistamiseen ja työelämän palveluprosesseihin liittyvää osaamista.

Tredun muu kehittämistoiminta on laajaa ja tällä hetkellä on käynnissä 42 projektia, joista puolet on kansallisia ja puolet kansainvälisiä projekteja. Projektien kokonaisbudjetti on noin 4,6 miljoonaa euroa, josta ulkopuolisen rahoituksen osuus on 3,6 miljoonaa euroa.

Talous ja henkilöstö

Ammatilliseen koulutukseen on kohdentunut valtakunnallisesti merkittäviä rahoitusleikkauksia, jotka Tredun osalta ovat kokonaisuudessaan noin 20 miljoonaa euroa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus muuttuu asteittain siten, että perusrahoituksen osuus pienenee ja suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuus suurenee. Rahoitusjärjestelmän tultua kokonaisuudessaan käytäntöön vuonna 2022 perusrahoituksen osuus on 50 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 35 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 15 prosenttia.

Tredun tilikauden 2018 tulos toteutui 5,3 milj. euroa alijäämäisenä, mikä on 2,0 milj. euroa suunniteltua huonompi. Tilikauden toimintatuotot toteutuivat 2,6 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Merkittävin tekijä oli ammatillisen koulutuksen valtionosuuden pieneneminen 4,5 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Budjettiin verrattuna valtionosuudet toteutuivat 4,0 milj. euroa pienempinä.

Vuodelle 2019 Tredu on käynnistänyt mittavan talouden sopeutuksen ja tuottavuusohjelman. Ilman toimenpiteitä vuoden 2019 tilikauden tuloksen ennakoitaan laskevan lähes 6,5 milj. euroa alijäämäiseksi, mikä on 4,8 milj. euroa vuosisuunnitelmassa budjetoitua huonompi tulos. Talouden sopeutuskeinoja ovat palveluverkkosuunnittelu, henkilöstömitoituksen tarkennus, suunnitellut kululeikkaukset, hankintojen karsinta

sekä ulkoisen rahoituksen kasvattaminen. Sopeuttamistoimenpiteiden avulla pyritään -3,99 M€ alijäämaiseen tulokseen vuonna 2019.

Tredun henkilöstömäärä on noin 1100, joista opettajia on 700. Henkilöstökulut muodostavat noin 60 prosenttia kuluista, mikä asettaa haasteita talouden sopeuttamiseen. Osaava ja hyvinvoiva Tredun -ohjelmassa on kuvattu johtamisen ja osaamisen kehittämisen periaatteet ja käytännöt.

Tredun palveluverkko

Palveluverkon keskeisenä haasteena on strategiakauden aikana tilojen käytön tehostaminen ja mahdollisuuksien mukaan joistakin toimipisteistä luopuminen. Lähtökohtana suunnittelussa niin uudisrakentamisen kuin saneeraustenkin osalta ovat terveelliset ja monikäyttöiset oppimisympäristöt. Elinvoima- ja osaamislautakunta on hyväksynyt Tredun palveluverkkosuunnitelman 14.11.2018.

Palveluverkon kehittämistä on toteutettu suunnitelman mukaisesti:

- Åkerlundinkadun toimipisteestä luovutaan 1.8.2019
- Nokian uudisrakennuksen tarveselvitys hyväksyttiin jatko-suunnitelman pohjaksi elinvoima- ja osaamislautakunnassa 27.3.2019
- Koivistontien toimipisteestä luovutaan 1.1.2020 (esitys elinvoima- ja osaamislautakuntaan 24.4.2019)
- Käynnistetty strategiset neuvottelut Virtain (11.4.2019) ja Oriveden (6.5.2019) toimipisteiden tulevaisuudesta.

Tampereen seudun ammattiopiston, Tredun, johtaja Outi Kallioinen esittelee asiaa kokouksessa.

Johtaja Teppo Rantanen on kutsuttu kokoukseen.

Liite

- Tredun ajankohtaiskatsaus

Sinikka Torkkola saapui kokoukseen.

Anna-Kaisa Heinämäki saapui kokoukseen.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Vs. seutujohtaja Pohjonen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Vs. seutujohtaja Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

54 § MAL4-SOPIMUS, VALMISTELUTILANNE 18.4.2019

9.50-10.30(40 min)

Vs. seutujohtaja Pohjonen

Taustaa:

Tavoitteellinen MAL4-sopimus on ollut käsittelyssä kuntajohtajakokouksessa 25.1. ja seutuhallituksessa 31.1., joissa käytiin periaatekeskustelu sopimuksen tavoitteista ja sopimukseen otettavista teemoista. Kuntajohtajakokouksessa ja seutuhallituksessa nostettiin esiin seuraavat teemat:

Maankäyttö:

Kasvun ohjaaminen joukkoliikenteen laatuikäytille, asemanseutujen ja keskustojen kehittäminen, tiivis yhdyskuntarakenne, tiivistymistä tukevien yhteistyö ja toimintamallien kehittäminen, valtion maaomaisuuden kohtuuhintaiset luovutukset. Valtion tuki + kannustusjärjestelmät (esim. kunnallistekniikka-avustukset ja mahdolliset uudet avaukset)

Asuminen:

Laadulliset tekijät/monipuolistuva asuinrakennuskanta, monimuotoiset toteutus- ja hallintamuodot, markkinoiden toimivuus, yhteisvastuullisuus, asumisen kohtuuhintaisuus ja sosiaalinen tuotanto (ml. erityisryhmät). Valtion osoittama tuotannon tuki (mm. ARA-avustukset, käynnistysavustukset ja uudet rahoitusmallit)

Liikenne:

Sisäinen saavutettavuus: Raitiotien jatko, lähijunaliikenne, asemien ja seisakkeiden kehittäminen, sekä muu joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen kokonaisuutena (bussiliikenteen laatuikäytävät, solmut, palvelu/kutsuliikenne, liityntäpysäköinti), keskustojen infra (mm. kävely ja pyöräily), turvallisen ja toimivan tieverkon kehittäminen tavaraliikenne edellä. Joukkoliikennetuen määrän ja kannustavuuden lisääminen.

Ulkoinen saavutettavuus: Päärata, lentoaseman ja lentoaseman seudun kehittäminen, elinkeinoelämän kuljetusten ja pitkänmatkan liikenteen turvaaminen

Sopimuksen pitkäjänteisyys:

Miten sopimukseen on sisällytettävissä esim. raitiotien pitkäjänteinen kehittäminen ja seudullinen laajeneminen.

Uudet avaukset:

ARA-kokeilut

MAL-rahoituksella toteutettavat kustannustehokkaat hankkeet, myös kuntien katu/tieverkkoon ja/tai yhdyskuntarakenteeseen

MRL-uudistus, seutusuunnittelutaso

Uudet käyttövoimat, latausverkosto
Tiemaksut, kokeilu

Sopimuksen valmistelutilanne 18.4.2019

Sopimukseen otettavia keskeisiä teemoja on rikastettu seutuhallituksen hyväksymän valmisteluprosessin mukaisesti. Työvaiheen mukaiset tavoittekokonaisuudet ja toimenpiteiden vastuulliset toteuttajat on esitetty liitteessä. Liitettä rikastetaan enteenpäin valmisteluprosessin mukaisesti ja myös seutuhallituksen ja kunnanhallitusten työseminaarissa 29.4.

Työvaiheen 18.4. mukaan MAL4-sopimuksella edistetään seuraaviin teemoihin liittyvien tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteitä seudulla:

- Kestävä rakenne
- Asemanseutujen ja keskustojen kehittäminen
- Joukkoliikennejärjestelmän kokonaisvaltainen kehittäminen
- Kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen
- Liikennepoliittisten toimenpiteiden kehittäminen
- Asuinympäristöjen laadun varmistaminen
- Sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen
- Alueiden energiatehokas kehittäminen
- Elinkeinojen edellyttämän liikenneverkon kehittäminen
- Matkaketjujen kehittäminen
- Seudun tieverkon kehittäminen
- Yksikköpäästöjen vähentäminen

Liitteessä on lisäksi esimerkinomaisesti otettu esille konkreettisia MAL4-sopimuksen toimenpiteitä.

Seutuhallituksen ja kunnanhallitusten työpaia

Työpajassa 29.4. on lähtökohtaisesti tarkoitettu esitellä MAL4-sopimukseen tähtäävän suunnitteluprosessin tilannetta ja prosessissa tehtyjä huomioita. Alustusten pohjalta luottamushenkilöt työskentelevät eri tavoiteteemojen parissa ja määrittävät, mitä toimenpiteitä tulee toteuttaa ja määrätietoisesti edistää sekä mitä teemoja tulee selvittää tulevan MAL-sopimuskauden aikana.

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela ja Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru ja 12.4.2019:

MAL4-sopimukseen ja Rakennesuunnitelman uudistamiseen tähtäävä työskentely on käynnissä Seutuyksikön koordinoimana. Työskentelyn tavoitteena on hahmottaa kärjet seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämisessä ja sopia yhdessä valtion kanssa seudun kehittämisen lähitulevaisuuden suunnista ja sitoumuksista.

Maankäyttö ja asuminen- ja Liikennejärjestelmätyöryhmät ovat kevään mittaan ohjanneet työskentelyä kokouksissaan 6.2., 6.3. ja 3.4.2019. Syksyllä 2018 ohjelmoitu suunnittelu- ja vaikutusten arviointityö on edennyt pitkälle ja MAL-sopimuksen lähtökohdat alkavat hahmottua.

Seudun asumisen tilanteen kirkastamiseksi järjestettiin Kuntajohtajille ja Maankäyttö ja asuminen -työryhmälle yhteinen keskustelutilaisuus 5.4.2019, jonka tuloksena muodostui selkeä näkemys asumisen kehittämiskysymyksistä ja niiden ratkaisemisesta. Tilaisuuden tulos on huomioitu MAL-sopimuksen valmistelussa.

Valtion kanssa on käyty kaksi neuvottelukierrosta MAL4-sopimuksesta, 28.11.2018 ja 14.2.2019, joissa on sovittu sopimuksen lähtökohdista ja rakenteesta. Seuraava neuvottelu järjestetään 23.5.2019.

Suunnittelun tilanne

Kuntien edustajista koottu suunnitteluryhmä on kokoontunut kaksi kertaa 20.1. ja 20.2.2019. Ryhmä kokoontuu vielä kerran 17.4.2019. Työskentely on edennyt seudun kasvun vaihtoehtojen tarkastelusta kuntien keskeisiin rakenteen tiivistämiseen liittyviin suunnittelu- ja kehittämiskysymyksiin.

Työskentelyn yhteydessä on tuotettu kaksi suunnitelmaversiota VE0 ja VE1, joiden keskeisinä lähtökohtina ovat kasvun suuntaaminen rakenteeseen tehokkaan joukkoliikenteen mahdollistamiseksi, keskustojen kehittäminen, segregatiokehityksen ennalta ehkäisy sekä rakenteen ja rakentamisen päästöjen vähentäminen sekä asumisen ja elinympäristön laatu.

Suunnitelmaversiossa VE1 on oletettu, että seudulla on vuonna 2030 toteutettu raitiotien laajentamista Suuppaan ja Koilliskeskukseen sekä kehitetty bussien laatukäytäviä Lamminrahkaan ja Soppeenmäkeen. Lähijunaliikenteen vuorovälin on oletettu olevan puoli tuntia Lempäälän ja Nokian suunnilla ja tunnin Oriveden suunnalla. Runkoyhteyksien liityntää on oletettu kehitetyn liityntäpysäköinnillä. Keskustojen kävelypainotteisuuden on oletettu kehittyvän. Lisäksi on tutkittu liikennepoliittisten keinojen, pysäköinnin hinnoittelun sekä tiemaksujen käyttöönoton vaikutukset. Tieliikenteen yksikköpäästöjen on oletettu vähenevän merkittävästi. Maankäyttöä on tutkittu kahdessa skenaariossa, joissa samojen keskusten kasvua on varioitu Tampere-kehyskunnat painotusten muutoksella. Maankäytön ja keskusten laadukkaan kehityksen mahdollistamiseksi on tehty seutuyhteistyön kehitystä linjaavia oletuksia.

Laaditun suunnitelmaskenaarion avulla on liikenne-ennustemallia hyödyntämällä tutkittu yksittäisten toimenpiteiden sekä kokonaisuuden vaikutuksia.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointiryhmä on kokoontunut kaksi kertaa, 24.1. ja 20.3.2019. Ryhmä kokoontuu viimeisen kerran 22.5.2019. Tähän saakka viimeisin vaikutusten arviointi on tehty suunnitelmaversiosta VE1. Suunnitelman vaikutuksia on arviointi suhteessa rakenteen kestävyteen, seudun kilpailukykyyn ja yhteisön hyvinvointiin.

Vaikutukset seudun rakenteen kestävyteen

- Maankäytön merkittävä kohdentaminen kehittyviin joukkoliikenteen runkokäytäviin mahdollistaa rakenteen kestävä kehittäminen ja käytön. Asumista sijoittuu myös runkoyhteyksien ulkopuolelle. Palvelut ja asuminen ovat hyvin sekoittuneita, mutta työpaikkojen sijoittuminen on hajallaan.
- Kestävän liikkumisen osuus lisääntyy nykytilasta 7 prosenttiyksikköä (40% -> 47%). Tampereella muutos on 47% -> 56%. Kulkutapamuutokset nojaavat suurelta osin hinnoittelun käyttöönottoon ja kävelykeskustojen kehittämiseen.
- Päästöt vähenevät merkittävästi, mutta päästövähennystavoitetta ei aivan saavuteta. Päästöjen vähentäminen nojaa lähes yksinomaan hinnoitteluun sekä yksikköpäästöjen vähenemiseen.
- Rakenteen energiatehokkuutta viedään eteenpäin, mikäli esitetty yhteistyö johtaa tavoiteltuun toimintatapojen muuttamiseen.

Vaikutuksen seudun kilpailukykyyn

- Seudun keskusten kasvu mahdollistaa niiden, ja niiden välisten joukkoliikennepalvelujen, kehittymisen. Ilman hinnoittelua ruuhkautuminen tieverkolla kasvaa jo nykytilanteessa kuormittuneilla osuuksilla. Seudun eri osien valtakunnallinen saavutettavuus paranee raideverkon kehittyessä.
- Rakenne edellyttää merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja, mikä nostaa investointitasoa kokonaisuutena. Nykyrakenteeseen kohdentuvat investoinnit palvelevat seutua kokonaisuutena. Investointipaketti ei vaikuta ylimitoitetulta, vaan saatavat hyödyt voi olettaa investointeja isommiksi.
- Palvelutarjonnan ja infran tehokkaampi hyödyntäminen parantaa kustannustehokkuutta, eikä laajeneminen aiheuta merkittäviä lisäkuluja. Seudun eri osat kytkeytyvät tehokkaammin toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Jotkin työpaikka ja asumisen alueet eivät tue keskittymisetujen saavuttamista.
- Rakenteen tukeutuminen olemassa olevaan infraan vähentää painetta seudun luonnonläheisyyden heikentämiseen. Tiivistyvässä ympäristössä lähivihreää voi hävitä, ellei laatuasioihin kiinnitetä erityistä huomiota.

Vaikutukset yhteisön hyvinvointiin

- Kasvun vastaanottaminen kestävästi mahdollistaa seudun hyvinvoinnin kehityksen. Esitetty kehitys kohdentuu seudun keskuskäytäviin, mikä voi lisätä laatutasoeroja ja segregatiota. Autoilun hinta nousee, mutta kilpailukykyisiä vaihtoehtoja kulkutavalle ei kaikilla alueilla ole tarjolla.
- Seudun tasapainoinen kasvu luo mahdollisuuksia tehokkaan joukkoliikenteen palvelualueen kasvulle. Liityntäpysäköinnin ja solmujen kehittäminen lisäävät mahdollisuuksia matkaketjuille. Sekoittuvat alueet tuovat palveluja lähemmäs, mutta voivat myös siirtää palveluja harvemmilta alueilta.
- Henkilöautoilun väheneminen erityisesti keskuksissa vähentää merkittävästi liikenteen negatiivisia vaikutuksia (pienhiukkaset, melu, onnettomuudet). Autoliikenteen suorite kuitenkin kasvaa, mikä lisää negatiivisia vaikutuksia kokonaisuutena.
- Seudun ja keskustojen kasvu mahdollistavat palvelujen kehittämisen, usein kävelyetäisyydellä. Hajakeskittäminen mahdollistaa useamman tyyppistä asumista useammilla alueilla.

Suunnitelma VE1:n arvioinnista johdetut kehittämissuosituksat:

- Maankäytön kohdentamista vahvemmin joukkoliikenteen runkoyhteyksien varsille on perusteltua tutkia.
- Työpaikkojen kehittämistä tulee tutkia osana kokonaisratkaisua.
- Liikenteen päästöjen ja autoliikenteen suoritteiden vähentämiseksi on perusteltua tutkia monipuolisempaa keinovalikoimaa.
- Kehittyvien alueiden ulkopuolisten alueiden liikkumispalveluiden kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota.
- Ilman hinnoittelua tunnistettavien ruuhkautumisten ratkaisukeinoja tulee tarkastella.

Suunnittelu- ja vaikutusten arviointityön jatko

Maankäyttö ja asuminen ja Liikennejärjestelmätyöryhmän ohjauksen pohjalta tutkitaan viimeisessä suunnitelmaversiossa VE2 seuraavien liikennejärjestelmään kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksia:

- Bussiliikenteen nopeuttaminen
- Joukkoliikenteen lipunhintojen lasku
- Lähijunaseisakkeiden lisääminen (Sääksjärvi, Ruutana)
- Pysäköinnin hinnoittelun käyttöönotto kehyskuntien keskustoissa
- Kävelykeskustojen autonomistuksen väheneminen
- Erikokoisten (minimi, mediumi, maksi) tiepakettien toteuttaminen
- Raskaan liikenteen käyttövoimien puhdistuminen

Mallinnuksiin liittyen on huomionarvoista, että esimerkiksi bussiliikenteen nopeuttaminen ja kävelykeskustojen autonomistuksen lasku edellyttävät monipuolisia toimenpiteitä, jotka määritetään tarkemmin suunnittelussa.

Masto ja LJ:n kokouksessa keskusteltiin myös palvelujen, kuten joukkoliikenteen palvelulinjat ja kotiinkuljetus palvelut, kehittymisen vaikutusten tarkastelusta, mutta niiden toteuttaminen liikenne-ennustemallilla ei tässä yhteydessä ole mahdollista. Näitä teemoja voidaan arvioida asiantuntija-arvioina.

Maankäytön teemoista nousivat esiin keskustojen ja joukkoliikennevyöhykkeen vetovoiman vahvistaminen työvoima- ja asiakasintensiivisten työpaikkojen alueina. Toisaalta myös kumipyöräliikenteestä riippuvaiselle yritystoiminnalle tulisi löytyä seudulta tilaa.

Yhteisön hyvinvoinnin vahvistamiseksi tulisi palveluiden ja monimuotoisen asumisen ohella tutkia luonto- ja virkistysteemaa sekä kulttuuritarvoja. Keinojen monipuolisuus asuinalueiden viihtyisyyden parantamiseksi pitäisi saada monipuolisemmin näkyviin.

Seudun hiilineutraalisuuden tavoitetta tutkitaan suunnittelussa myös uudisrakentamisessa. Puurakentamisen lisääminen on yksi mahdollisuus hiilineutraaliuden vahvistamisessa seudulla.

Asuntopoliittisen keskustelun merkittävä tulos on vuonna 2010 valmistuneen Seudun asuntopoliittisen ohjelman uudistamistarpeen toteaminen sekä asumiseen liittyvän tietotuotannon vahvistaminen. Tämä työ on Rakennesuunnitelman uudistamisen ohella todennäköisesti seuraavan MAL-kauden keskeisin seudulla tehtävä maankäytön ja asumisen kehittämistyö. Näiden ohella haetaan MAL-sopimukseen kirjauksia valtion monipuolisesta osallistumisesta asumisen rahoitukseen sekä asuinalueiden kehittämiseen muun muassa infra-avustusten muodossa.

Alustavasti on myös hahmoteltu erilaisia rahoitusinstrumenttejä erityyppisten toimenpiteiden edistämiseen ja toteuttamiseen.

1. Keskeiset liikennejärjestelmän kehittämishankkeet (mm. raitiotie ja lähijuna) ja niihin liittyvä suunnittelu käsitellään itsenäisinä, nimettyinä, rahoituskohteinaan.
2. Asumisen rahoitus sisältäen ARA-rahoituksen.
3. MAL4-hankerahalla rahoitetaan joukkoliikenteen ja siihen liittymisen sekä maankäytön kehittämisen kannalta keskeisten, mm. meluntorjunta, hankkeiden toteuttamista. Näiden pienten ja kustannustehokaiden hankkeiden rahoituksen kohdentaminen määritetään seudulla erikseen toteutettavan, suunnitteluvalmiuteen ja vaikuttavuuteen perustuvan, ohjelmoinnin avulla. Valtion MAL4-hankerahaa vastaan seudun tulee osoittaa vastaava vastinraha.

4. Kävelyn ja pyöräilyn hankerahaa kohdennetaan kävelyn ja pyöräilyn infran ja palvelujen kehittämiseen. Myös kävelyn ja pyöräilyn rahoitukseen liittyy MAL4-hankerahaa vastaava ohjelmointi ja ehdot.
5. Palvelujen tuottamisen ja kehittämisen tuki pitää sisällään mm. joukkoliikennetuen sekä ARA-rahoituksen. Lisäksi rahoituksella tuetaan uudenlaisten toimintamallien sekä palvelujen kehittämistä ja pilotointia.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja liikennejärjestelmäpäällikkö Tapani Touru selostavat asiaa kokouksessa. Valmisteluryhmän puheenjohtaja johtaja Mikko Nurminen on kutsuttu kokoukseen.

Liite:

- MAL4-sopimus/valmisteluvaihe 18.4.

Juha Yli-Rajala saapui kokoukseen.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Vs. seutujohtaja Pohjonen

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi MAL4-sopimuksen valmisteluvaiheen 18.4.,

käydä keskustelun sopimuksen jatkovalmistelun ohjaamiseksi,

että valmistelua jatketaan seutuhallituksen hyväksymän prosessin mukaisesti ja

että kaupunkiseudun valmisteluryhmä voi viimeistellä MAL4-sopimuksen alustavan luonnoksen valtio-osapuolelle esitettäväksi kokouksessa 23.5.2019.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Vs. seutujohtaja Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereseutu.fi

55 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KAUPUNKIPOLIITTINEN ASEMA, SUURET KAUPUNKISEUDUT MAAKUNTAUUDISTUKSEN KARIUDUTTUA

10.30-11.00 (30 min)

Vs. seutujohtaja Pohjonen

Taustaa

Seutuhallitus on tarkastellut Tampereen kaupunkiseudun kaupunkipoliittista asemaa eri yhteyksissä. Suuret kaupungit (Helsinki, Tampere, Oulu ja Turku) olivat yhteisessä paneelissa kevään 2018 seutufoorumissa. Vastaavasti syksyn seutufoorumissa saatiin katsaus kehyskuntien verkoston toiminnasta. Syksyn seutufoorumissa oli myös esitys eurooppalaisesta kaupunkipoliitikasta, joka piti kuntaliiton kaupunkitutkimuspäällikkö Kauko Aronen.

Oman tarkastelunäkökulmansa muodostaa kaupunkiseudun asema Pirkanmaan kuntien joukossa. Kaupunkiseutu on selvästi koko maakunnan veturi ja kaupunkiseudulla käydään merkittävästi työssä muualta Pirkanmaalta. Myös Pirkanmaan kasvu toteutuu kaupunkiseudulla. Kaupunkiseudun asemaa on tarkasteltu mm. vuoropuhelulla Sastamalan kaupungin kanssa. Tavoitteellisia avauksia liittyä mukaan kaupunkiseudun kuntien yhteistyöhön ovat esittäneet mm. Hämeenkyrö ja Kuhmoinen.

MAL4-sopimuksen valmistelun käynnistyessä seutuhallitus linjasi kaupunkiseudun tavoitteeksi sopimuksen, joka on luonteeltaan ja sisällöltään lähempänä pääkaupunkiseudun kuin Turun tai Oulun sopimusta.

Linjaus perustuu näkymään, jossa tulevalla hallituskaudella ja MAL-sopimuskaudella Tampereen kaupunkiseutu tavoittaa eurooppalaista suurkaupunkiseutua vastaavan kehitysvaiheen. Kaupunkiseutu jatkaa kasvuun kestäväällä tavalla. Kaupunkiseudulla on oma vakiintunut ja organisoitu tapansa kuntien ratkaista haasteita sekä yhteisellä seutustrategialla että sopimuksellisin menettelyin. Joukkoliikenne monipuolistuu alueellisen junapilotin ja raitiotien aloituksen myötä merkittävästi. Kunnat kehittävät määrätietoisesti keskustojaan ja asemanseutujaan viihtyisiksi ympäristöiksi. Tampereen yliopistoyhteisö ja Tredu vastaavat korkealuokkaisesta koulutuksesta, osaamisesta ja tutkimuksesta. Kulttuuripääkaupunkiprosessi synnyttää uutta ”menoa ja meininkiä” laajasti kaupunkiseudulle ja koko Pirkanmaalle.

Seutuhallitus korosti suurten kaupunkiseutujen asemaa myös kaupunkiseudun hallitusohjelmatavoitteissa.

Maakuntauudistuksen kariuduttua on perusteltua, että keskustelua kaupunkiseudun kaupunkipoliittisesta asemasta jatketaan.

Sote-uudistuksen jatkaminen kuntavetoisesti

Seutuhallituksen puheenjohtaja kertoo tilaisuudesta 4.4. ja sen jälkeisestä valmistelun etenemisestä.

Suuret kaupunkiseudut maakuntauudistuksen kariuduttua

Yhteysjohtaja Tuukka Salkoaho kertoo näkemyksiä suurten kaupunkiseutujen asemasta ja tulevista tavoitteista maakuntauudistuksen kariuduttua.

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus.

Vs. seutujohtaja Pohjonen

Seutuhallitus päättää

käydä keskustelun Tampereen kaupunkiseudun kaupunkipoliittisen aseman kehittämisen näkökulmista.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

Vs. seutujohtaja Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

56 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

11.00-11.00

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 18.3.2019-14.4.2019 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Seutuhallitus 24.4.2019

Päätösehdotus:

Seutuhallituksen puheenjohtaja Lyly:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 18.3.2019-14.4.2019 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

kokouksen sihteeri Suvi Juntunen
puh. 040 544 1591, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

57 § SEURAAVAT KOKOUKSET

11.00-11.00

Vuoden 2019 kokoukset

29.4. MAL4-työpaja seutuhallitus + kunnanhallitukset

29.5.,

Palaute MAL4-neuvottelusta 23.5. ja MAL4-työpajasta

Seutustrategian seuranta

Business Tampereen raportointi

26.6.

(heinäkuussa ei kokousta),

28.8., 25.9., 30.10., 27.11. ja 18.12.

58 § MUUT ASIAT

11.00-11.00

Ei ollut.

59 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

11.00

Puheenjohtaja Lyly päätti kokouksen klo 11.09.